

Oszacowanie potrzeb potencjalnych i obecnych
użytkowników archiwizacji elektronicznej w
kancelariach notarialnych

Podsumowanie badania ankietowego

8 stycznia 2018 r.

Spis treści

Cel badania.....	2
Informacja o badaniu	2
Wyniki badania.....	3
Rozkład terytorialny	3
Zaangażowanie samorządu notarialnego w sprawy informatyzacji.....	3
Infrastruktura techniczna i dostępowa	3
Korzystanie z rozwiązań archiwizacji.....	4
Wnioski.....	5

Cel badania

Podstawowym celem przeprowadzonego badania ankietowego było oszacowanie potrzeb oraz potencjalnego zainteresowania planowanym rozwiązaniem archiwizacji elektronicznej. Dodatkowym celem było uzyskanie podstawowych danych dotyczących zasobów informatycznych badanych firm, a także ocena postaw badanych potencjalnych użytkowników wobec elektronicznej archiwizacji dokumentów, ich przygotowania organizacyjnego do archiwizacji elektronicznej oraz wyobrażeń dotyczących ceny usług planowanego rozwiązania.

Informacja o badaniu

Badanie przeprowadzono w dniach od 01.12.2017 r. do 05.01.2018 r. wśród kancelarii notarialnych i notariuszy będących posiadaczami licencji Notaris.

Na pytania ankietowe odpowiedziało 69 kancelarii notarialnych. Mimo ograniczonej liczby odpowiedzi – w zestawieniu z łączną liczbą kancelarii w kraju, wynoszącą 2690 – liczba ta zdaniem prowadzących badanie wystarcza do zgrubnego oszacowania, stanowiącego przedstawiony powyżej cel badania.

Badanie prowadzone było przy użyciu ankiety elektronicznej przeprowadzonej metodą CAWI (*Computer Assisted Web Interview* – wywiad przeprowadzony poprzez wypełnianie przez ankietowanych formularza na stronie WWW). Zaproszenie do badania – ze wskazaniem adresu strony WWW, na której umieszczona była ankieta (linkiem do ankiety) – wysłano do 150 kancelarii. Wysyłkę zaproszeń wykonano za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Kwestionariusz ankietowy składał się z 16 prostych pytań. Wstępne pytania – w tym kilka o charakterze otwartym – miały na celu uzyskanie podstawowych danych dotyczących badanej kancelarii. Udzielenie odpowiedzi na większość pytań polegało na wyborze odpowiedzi z listy rozwijanej. Kafeteria możliwych odpowiedzi była ograniczona do 3-4 w celu ułatwienia odpowiedzi, a co za tym idzie – zwiększenia chęci do udzielenia odpowiedzi (podwyższenie wskaźnika *response rate* – poziomu realizacji próby, czyli proporcji liczby wypełnionych ankiet do liczby zaproszonych do badania).

Z uwagi na zaplanowaną skalę badania – niską liczbę pytań oraz niewielką liczbę ankietowanych, których zaproszono do udzielania odpowiedzi – uzyskane surowe wyniki nie wymagały zastosowania specjalistycznych metod statystycznych ani oprogramowania statystycznego. Do analizy na zaplanowanym poziomie szczegółowości i głębokości wystarczającym narzędziem analitycznym był biurowy arkusz kalkulacyjny.

Badanie przeprowadzone zostało przez zespół firmy SoftCream Software Sp. z o.o. Wykorzystano w nim własny serwis internetowy dostępny pod adresem <https://www.internet.pl/>, wykorzystywany w kilku dziedzinach działalności firmy.

Wyniki badania

Rozkład terytorialny

W badaniu uzyskano odpowiedzi z kancelarii zrzeszonych we wszystkich 11 izbach notarialnych działających w kraju. Z uwagi na rozmieszczenie użytkowników oprogramowania dostarczanego przez SoftCream Software najwięcej odpowiedzi uzyskano z obszaru izby gdańskiej (18) oraz łódzkiej (13). Pozostałe izby reprezentowało od 1 do 8 kancelarii. Bardzo różnorodny był czas działania kancelarii – od bardzo „młodych” (od 2 lat) po kancelarie z ponad 20-letnim stażem działania (najstarsza badana działa od 26 lat). Średni czas działania wynosił niemal 15 lat, zaś mediana – 17 lat.

Badane kancelarie są niewielkie – w największej z nich projekty aktów przygotowuje 10 osób, ale w większości jest to kilka osób, dość często jedna czy dwie osoby (średnia to 3,5, mediana – 3 osoby).

Zaangażowanie samorządu notarialnego w sprawy informatyzacji

Pytanie dotyczące oceny stopnia zaangażowania samorządu w sprawy informatyzacji czynności notarialnych miało na celu zorientowanie się, czy kancelarie mogą liczyć na wsparcie samorządu w kwestiach informatyzacji ich działalności. Ponieważ pytanie dotyczyło samorządu notarialnego, więc było też w pewnym zakresie pytaniem o możliwości wspólnego działania kancelarii w tych sprawach. Zdecydowanie przeważała opinia, że zaangażowanie to jest niewielkie (28 odpowiedzi). Tylko 9 ankietowanych odpowiedziało, że zaangażowanie jest duże, 19 osób odpowiedziało, że średnie. W 13 przypadkach ankietowania nie mieli zdania na ten temat.

Infrastruktura techniczna i dostępowa

Blok pytań dotyczył zagadnień technicznych oraz organizacji przetwarzania danych.

Liczba wykorzystywanych komputerów nieznacznie przekracza liczbę osób zajmujących się przygotowaniem aktów notarialnych, czyli podstawową sferą działalności kancelarii. W największej z badanych kancelarii jest 12 komputerów, w kilku – po 10, we wszystkich – więcej niż jeden (średnia liczba: niemal 4,3, mediana: 4 komputery).

Z punktu widzenia celu badania istotne było pytanie o typ dostępu do Internetu, jakim dysponują ankietowane kancelarie. Zdecydowana większość – 38 spośród 69 respondentów – ma dostęp szerokopasmowy, który można określić jako szybki lub bardzo szybki, o przepływności powyżej 30 Mb/s – a więc dostęp przez szybkie łącze TV kablowej, światłowodowe (FTTH) czy VDSL2. Łączem szerokopasmowym do 30 Mb/s dysponuje 16 respondentów, zaś 11 odpowiedziało, że nie zna parametrów dostępu, ale są one wystarczające. Tylko 4 kancelarie muszą korzystać z dostępu za pośrednictwem telefonii komórkowej, co jednak nie znaczy, że jest to dostęp o niskiej przepływności

Oszacowanie potrzeb potencjalnych i obecnych użytkowników archiwizacji elektronicznej w kancelariach notarialnych

(choć z definicji parametry takiego dostępu są dużo mniej stabilne, zależne np. od liczby korzystających z danego sektora antenowego w danej chwili). Wszystkie ankietowane kancelarie mają własny dostęp do sieci i nie muszą korzystać z domowego dostępu pracowników czy właścicieli kancelarii.

Na pytanie o charakter wsparcia informatycznego odpowiedziało tylko 34 ankietowanych. Zdecydowana większość z nich (26) korzysta ze wsparcia w razie potrzeby, wzywając zewnętrznego informatyka lub firmę. Tylko 8 kancelarii ma stałą umowę serwisową (wsparcia technicznego), żadna z kancelarii nie ma informatyka na etacie.

Spośród 69 ankietowanych kancelarii własnym serwerem (sieciowym, pocztowym itp.) dysponuje 25 respondentów.

Korzystanie z rozwiązań archiwizacji

Następny blok pytań był bezpośrednio powiązany z planowanymi przez SoftCream Software projektami rozwiązań archiwizacji.

Pierwsze z tych pytań dotyczyło udziału dokumentów elektronicznych w działalności kancelarii. Jest on ogólnie raczej niski – w 50 kancelariach wynosi poniżej 10%, w 19 – średni, czyli do 50%, w żadnej nie przekraczał 50%.

Dość rozbieżne są dane dotyczące pełnej archiwizacji dokumentów: 21 kancelarii odpowiedziało, że nie korzysta z form archiwizacji, 23 kancelariom wystarcza archiwizacja tradycyjna (dokumentów papierowych). Natomiast 20 kancelarii archiwizuje dokumenty na serwerze własnym, zaś 5 – na serwerze wynajmowanym. Żadna z ankietowanych kancelarii nie korzysta z archiwizacji bazującej na ogólnej usłudze zewnętrznej (np. dysku czy usłudze chmurowej) czy z dedykowanej usługi archiwizacyjnej.

Tylko 4 kancelarie spośród korzystających z zewnętrznych usług archiwizacji (w świetle odpowiedzi na poprzednie pytanie – niemal wszystkie korzystające z serwerów wynajmowanych) odpowiedziały na pytanie dotyczące terminu przechowywania danych, przy czym tylko w 2 przypadkach była to konkretna odpowiedź (wybór odpowiedzi: do 5 lat), w dwóch przypadkach ankietowani nie pamiętali czasu przechowywania.

Oczekiwania dotyczące czasu archiwizacji są umiarkowane: zdecydowana większość (46) ankietowanych wybrała przedział do 10 lat, 19 osób wybrało przedział 10-20 lat, tylko 4 wybrało okres powyżej 20 lat.

Dość jednoznaczne są odpowiedzi dotyczące akceptowanego czy oczekiwanego czasu udostępniania czy pobrania archiwizowanych dokumentów. Spośród ankietowanych tylko 3 osoby skłonne byłby czekać na dokument do następnego dnia, 19 respondentów chciałoby mieć dostęp do dokumentu jeszcze tego samego dnia. Łącznie 47 ankietowanych chciałoby mieć dostęp on-line lub w ciągu kilku minut.

Aż 56 spośród 69 respondentów zdaje sobie sprawę, że wobec nadchodzących zmian prawnych dotyczących wprowadzania dokumentów natywnie elektronicznych konieczne będzie stosowanie dedykowanych, specjalistycznych rozwiązań przechowywania i archiwizacji takich dokumentów. Tylko 5 osób nie widziało takiej potrzeby, 8 osób nie miało zdania na ten temat.

Oszacowanie potrzeb potencjalnych i obecnych użytkowników archiwizacji elektronicznej w kancelariach notarialnych

Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi dotyczącej akceptowalnego czy oczekiwanego kosztu usług archiwizacji. W większości ankietowani chcieliby przeznaczyć na ten cel do 50 zł miesięcznie (32 odpowiedzi) lub od 50 do 100 zł miesięcznie (24 odpowiedzi). Tylko 13 ankietowanych skłonnych byłoby zapłacić za taką usługę powyżej 100 zł miesięcznie.

Wnioski

Mimo stosunkowo nielicznej próby badawczej można z wyników badań wyciągnąć wnioski dotyczące zapotrzebowania na elektroniczne usługi głębokiej archiwizacji dostarczane on-line, w tym zdalnie, jako usługa zewnętrzna.

Fakt, że żadna z kancelarii nie ma informatyka na etacie, co nie jest zaskoczeniem z uwagi na wielkość badanych kancelarii, będących firmami niewielkimi. Natomiast w porównaniu z niewielkimi firmami z innych branż i sektorów gospodarki stosunkowo wysoki jest w badanej próbie udział własnych serwerów, choć najprawdopodobniej są to tylko zwykłe serwery sieciowe lub udostępniające pliki, ewentualnie serwery wydruku.

W świetle nadchodzących rozwiązań prawnych dotyczących elektronicznej czynności notarialnych na razie udział dokumentów elektronicznych w działalności kancelarii jest dość niski. W tej sytuacji na razie nie dziwi, że żadna z ankietowanych kancelarii nie korzysta z archiwizacji bazującej na ogólnej usłudze zewnętrznej (np. dysku czy usłudze chmurowej) czy z dedykowanej usługi archiwizacyjnej. Jednak fakt, że 56 respondentów zdaje sobie sprawę, iż wobec nadchodzących zmian prawnych dotyczących wprowadzania dokumentów natywnie elektronicznych konieczne będzie stosowanie dedykowanych, specjalistycznych rozwiązań przechowywania i archiwizacji takich dokumentów, wskazuje na rosnącą świadomość zbliżania się konieczności korzystania z takich rozwiązań. Korzystanie z takich rozwiązań nie powinno stanowić dla badanych kancelarii problemu, bo odpowiedzi dotyczące dostępu do Internetu wskazują, że w badanej próbie dostęp ten jest zupełnie wystarczający do działania on-line w obu wspomnianych wariantach świadczenia takich usług.

Na razie oczekiwania dotyczące czasu archiwizacji są umiarkowane, o czym świadczy fakt, że zdecydowana większość (46) ankietowanych wybrała przedział do 10 lat. Natomiast jednoznaczne są odpowiedzi dotyczące akceptowanego czy oczekiwanego czasu udostępniania czy pobrania archiwizowanych dokumentów: 47 ankietowanych chciałoby mieć dostęp on-line lub w ciągu kilku minut.

Z uwzględnieniem ograniczonej wielkości próby wyniki badania wskazują, że w najbliższym czasie powinien pojawić się popyt na usługi archiwizacji elektronicznej, na co wskazują przede wszystkim odpowiedzi na pytanie dotyczące konieczności zastosowania specjalistycznych rozwiązań przechowywania i archiwizacji dokumentów elektronicznych w obrocie notarialnym. Stosunkowo niski udział dokumentów elektronicznych w chwili obecnej daje natomiast szansę uzyskania potencjalnej przewagi dostawcom rozwiązań ich sprawnej, efektywnej i stosunkowo niedrożej usługi archiwizacji on-line.

dr Tomasz Kulisiewicz